

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-928.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str. Baron L. Pop
16. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 490, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre
félre 12, egészévre 28 dollár.
A felírások díjazásáért a "KELET"
az erdélyi és bányászati
biztonság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

Robert

Budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bermentlen leveleket nem fogadunk el. Késíratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő, Felelős szerkesztő Jámber Ferenc, Bukaresti szerkesztő Hát-
sági Ernő, Str. Matei Mila 3.

Ára 3 lej

Kedd, 1934 május 29.

5694. ÉV
SZIVAN 15.

XVII. ÉVF.
116 SZÁM.

Kétnapos belpolitikai közelharc után győztesen került ki a krízisből Tatarescu kormánya

Vasárnap és hétfőn teljes zürzavar jegyében folytak a kibontakozásra vonatkozó tárgyalások

Tatarescu hétfő esti nyilatkozata: „Maradunk!”

Bucuresti-Bukarest, május 28. (Az Új Kelet tud.) A román ünnep két napján valóságos káosz uralkodott az ország politikai életében. Örökönt érkeztek az egy másnak homlokegyenest ellentmondó jelentések, melyek hol a kormány bukásáról, hol pedig helyzete megerősödéséről számoltak be. Ismertettük vasárnapi számunkban azt a helyzetet, amelytt Avere-
scu marsall memoranduma idézett elő és melynek következtében a kormány hely-
zete megingott. Legutolsó jelentésünk még arról számolt be, hogy a kormány helyzetét csak Tatarescu keddi kihallgatása tisztázhatja, de az is lehetségesnek látszott, hogy a miniszterelnök kedden az összkormány lemondását fogja közölni az uralkodóval.

A mindig kiszámíthatatlan romániai politikai élet az elmúlt két nap alatt is olyan sakkhuzásokat csinált, amelyek a szombati, rövid időre érvényes jóslatokat tökéletesen felborította. Vasárnap délelőtt Inceulez, Franasovici és Tatarescu voltak a királyi palotában és a három poli-
tikus olyan bizakodással távoztak el az udvartól, hogy politikai körök megnyug-
vással vették tudomásul a kormány meg-
maradását. Vasárnap este érlelyes hang-
cafolatot adott ki a kormány, mely a fővárosi sajtóban is megfelelő visszhang-
ra talált. Vasárnap este tehát úgy állott a helyzet, hogy a kormány újra megsze-
rezte a korona bizalmát és tovább foly-
tatja munkáját a megkezdett uton.

Hétfőn dében azonban ismét megvál-
tozott a kormánypart bizakodó hangula-
ta. Inceulez és Franasovici, majd Tatarescu
újabb kihallgatásai úgy látszik nem
olyan atmoszférában folytak le, mint azt
a kormány szerette volna és a főváros
politikai élete már kész volt azzal a meg-
állapítással, hogy a kormány megbukott.
Ez a helyzet azonban délután 5 órakor
kedvezőbbre változott. Tatarescu délután
5 óra 20 perckor hagyta el a királyi pa-
lotát és úgy nyilatkozott, hogy a kormány
helyén marad.

A rendkívül zavaros politikai helyzet-
nek ez a felületes keresztmetszete. Hogy
Tatarescu bizakodása mennyiben bizonyul
indokoltnak, azt már csak a keddi nap
eseményei fogják megmondani.

A két nap eseményeiről alábbi részle-
tes tudósításunk számol be:

Két nap politikai életének izgalmas hullámverései

Bucuresti-Bukarest, május 28. (Az Új Kelet tud.) Vasárnap délelőtt politikai körökben még biztosan számoltak a legkö-
zelebbi 48 órában bekövetkezhető politikai változásokkal. Az Avere-scu-Brătianu Ge-
orge-Argetoianu kormánykoalíció ügy-
szólva már készen állott a hatalom átvé-
telére. A pesszimista hangulatot azonban
megzavarta az ez esemény, amelyről a
Curentul a következőket írta:

Vasárnap délután: a han-
gulat bizakodó

A párizsi polgármester tiszteletére
adott udvari ebéd után Tatarescunak és
Inceuleznek alkalmuk volt az uralkodóval
egy félórát beszélni, amikor is a helyzet
tisztázódott. Ugy látszik, hogy ez a ki-
hallgatás döntő jelentőségű volt, az ese-
mények fejlődésére, mert délután már tel-
jesen nyugodt volt a hangulat a kor-
mány körében, ahol hangsúlyozták, hogy
sem sem lehet krízisről.

A lap hiradását erősítette meg a Ra-
dor távirati iroda cáfolata is, mely a kö-
vetkezőképpen hangzik:

Illetékes körökben kategórikusan meg-
cáfolták mindazokat a híreket, amelyek
egy küszöbön álló kormányváltásról
kerültek forgalomba. A kormány foly-
tatja programjának megvalósítását min-
den irányban, támogatva a korona és a
közvélemény bizalmától. Biztosra vehető,
hogy ma a miniszterelnökség is ily érte-
lmű hivatalos közleményt fog kiadni.

Hétfőn dében, mintha az áprilisi nap-
fényt váratlan zivatar váltotta volna fel,
egyszerre beborult az ég a kormány opti-
mizmusa fölött. Erről bukaresti tudósi-

tónk a következőképpen számolt be:

Beborult az ég

Inceulez belügyminiszter hétfőn dél-
előtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg
a királynál, 12 órakor Franasovici közle-
kedésügyi miniszter volt királyi kihallga-
táson.

A belügyminiszter az audiencia után
Tatarescu lakására ment. Egyikük sem
nyilatkozott a sajtónak a kihallgatás le-
folyásáról.

Tatarescu miniszterelnök 1 órakor a
királyi palotába ment, ahol résztvett a
belga küldöttség fogadásán, majd a tisz-
teletükre adott udvari ebédre is.

Mégis marad a kormány!

Hogy mi történt déli 1 és délután 5 óra között, az egyelőre még rejtély. De délután 5 óra 20 perckor a Rador távirati iroda hivatalosan a következő jelenést adta le:

Tatarescu miniszterelnök a királyi palotából távozóban a következőket jelen-
tette ki:

— A kormány folytatja munkáját, költségvetést és realizálja programját. Híresztelések kávéházi fantáziák.

A politikai helyzet zavarossága állandó és a politikai barométer állandóan inga-
dozik. A délutáni lapok szerint a helyzet
nem olyan jó, mint tegnap volt, mégis
optimizmusra ad lehetőséget. Az Adeve-
rul azt hiszi, hogy bár Inceulez és Frana-
sovici audienciái nem hozták meg a hely-
zet teljes tisztázását, mégis több formu-
lát javasoltak a királynak és az uralkodó
még nem döntött ezekről. Kormánykörök-
ben a hangulat reménykedő és azt hiszik,
hogy a kormány folytathatja majd tevé-
kenységét. Meg vannak győződve, hogy a
király hozzájárul a kabinet átalakításához
és a kormány megváltozott összeállítás-
ban megnyithatja majd a rendkívüli ülés-
szakot és megszavaztatja a költségvetést.

A kormánypart bizakodó
Az Adeverul „Legújabb” rovatában is
arról az értesüléséről ad hírt, hogy ille-
tékes kormánypartiak feltétlenül biznak
a kormány megmaradásában. Ugyanazek
a körök a kormányban eszközlendő vál-
toztatásokról azt állítják, hogy a hadügy-
miniszteren kívül távozní fognak a kabi-
netből egyes elemek, akiket azzal vádol-
nak, hogy utóbbi időben szabotálták a
miniszterelnök munkáját. (?)

A Lupta prognózisa
A Lupta e címmel: Mindinkább több
a kilátás, hogy a kormány megmarad,
azt írja, hogy Tatarescu helyzete ja-
vult 1. a nemzeti parasztpárt magatar-
tása miatt, 2. a hatalomra törők közötti
megegyezés nehézségei következtében.
Avere-scu csak egységes pártkormány-
nyal akar kormányozni és azt kívánna
a tekintetbe jövő személyiségektől,
hogy lépjenek be a néppártba.

A Lupta 3 órai kiadásában ezt a

misztikus hírt közli: Hivatalos körök
azt állítják, hogy újabb események
történtek, amelyek arra vezettek, hogy
a krízist el fogjuk kerülni.

Franasovici háromnegyed egy óra-
kor távoztott a királyi palotából és ut-
közben találkozott Tatarescuvval, aki a
belga vendégek tiszteletére adott ud-
vari ebédre jött a palotába. Franaso-
vici visszakísérte a miniszterelnököt
és informálta őt a kihallgatáson szer-
zett benyomásairól.

A Viitorul délután 4 órakor megje-
lent száma közli a kormányznak a pre-
fektusokhoz intézett körtáviratát,
amelyben a krízist cáfolja. A kor-
mánylap e száma egyébként kizárólag
a községi választásokkal foglalkozik és
különösen kihangsúlyozza, a szerdai
bucaresti választások nagy jelentőségét.

Az alicantei löpörgyárban öt métermázsas dinamit robbant fel — nyolc ház a levegőbe repült

Madrid, május Az alicantei löpörgyár-
ban 5 métermázsas dinamit felrobbant.
Nyolc házból álló épületkomplexum a le-
vegőbe repült s 9 más épület is oly su-
lyosan megrongálódott, hogy rövidesen
hozzá kell fogni lebontásukhoz. A romok
eltakarításának munkája közben eddig 5
halottat és több mint ötven sebesültet
szállítottak el a földrengésszerű hatást
gyakorolt explóziós katasztrófa színhé-
lyéről.

Techirghiol, Plaja, Eforia, Grand és Neptun szállodáinak igazgatósága

értesíti tisztelt közönségét, hogy a nyári szezon 1934. június 15-én kezdődik. Szobák fenntartása ügyében már lehet intézkedni a Soc. An. pentru Exploatarea de Stațiuni Balneare si Climaterice (ársaság) Bucuresti, Str. Episcopiei No 2. Telefon 357 13.

VILÁG TÜKRÉ

A palesztinai prosperitás

Irta: Nicolae Mănescu,
Románia palesztinai kereskedelmi
attaséja

Az Argus, az ország egyetlen és a gazdasági életben nagy szerepet játszó közgazdasági napilapja szombati számában külön mellékletet szentel Románia és Palesztina gazdasági kapcsolatainak. Bueur Matei, a lap egyik szerkesztője a telavivi mintavá-
sár idejére Palesztinába utazott és ennek a látogatásnak az ered-
ménye ez a melléklet, melynek megjelenése nagyjelentőségű ese-
ménynek számít Palesztina és Románia gazdasági kapcsolatainak szempontjából. A rendkívül érdekes számban, statisztikai számok tükrében sorakozik fel a palesztinai zsidó termékmun-
kának megannyi teljesítménye. A Palesztinaszámból közöljük Nicolae Mănescuak, Románia palesztinai kereskedelmi attasé-
jának alábbi, rendkívül érdekes cikkét:

Bár Palesztina évezredes állam, mai helyzetében állandóan fejlődő, új ország képét mutatja.

Az utóbbi tíz évben Palesztina rend-
kívüli átalakulásokon ment át és teljes gazdasági fellendülésben van. Nagyon nehezen lehetne a mai Palesztinát a régivel összehasonlítani, amikor homo-
kos területein, néhány narancsültetvé-
nyen kívül, élet ugyiszlóval nem is volt és egyedül a teve uralta az egész ho-
mos területet.

Nem akarom ezen a helyen az egész palesztinai fejlődést ismertetni és nem is akarom vita tárgyává tenni az elért eredményeket. De néhány gazdasági adatot fogok felsorolni, amelyek bizonyítani fogják, hogy Palesztina ma rendkívül kedvező körülmények között él, bár az egész világ a gazdasági kri-
zis borzalmaiból nyögi.

Földrajzi fekvésénél fogva Paleszti-
na nagyfontosságú kereskedelmi köz-
pont a kontinensen, Ázsia, Egyiptom és Afrika között. A Beyrut és Haifa közötti vasút, mely most képezi tanul-
mány tárgyát, újabb közlekedési esz-
köz lesz, mely Ankarát Szírián keresz-
tül Palesztinával összekötve még job-
ban meg fogja kamtyítani a közleke-
dést és végső pontja a kereskedelmi leg fontos Kairó lesz.

Ami a közlekedést illeti, Palesztiná-
nak most csak Egyiptommal van vas-
uti összeköttetése, de az országot szebb-
nél szebb, aszfaltozott utak szelik át,
melyek lehetővé teszik, hogy a többi országokkal való áruforgalom automo-
bilon legyea lebonyolítható.

A palesztinai tengerpartján két nagy-
fontosságú kikötő fekszik: Haifa és Jaf-
fa. Haifa nemrégiben épült át a mo-
dern kivánalmakkal megfelelő módon
s a Bagdaddal való összeköttetés fontos
bázisa lesz, a vasutvonalat ugyanis rö-
videsen kiépítik.

Palesztina az utóbbi években 70 mil-
lió angol font értékben importált arut,
ami jelentékeny összegűt képvisel sok-
kal sürűbben lakott és nagyobb fo-
gyasztóképeségű országokkal szemben
is. Az a tény, hogy Palesztina Anglia
védelme alatt áll, mely politikai és
gazdasági életét irányítja, garancia a
nemzetközi tőke számára, hogy bizal-
ma ébredjen nagyobb tőkebefektetések
re produktív és hosszabb időre szóló
vállalkozásokba, mint aminek a mossulji
petróleumvezeték kiépítése, a haifa-
bagdadi vasutvonal kiépítése narancs-

Méltóságteljes magatartással viseli sorsát Németország zsidósága

Napokon keresztül tomboltak az antiszemita tüntetések Lengyelországban

Iskolákat támadtak meg, járókeleket vertek véresre a tüntetők. Hatvan ezer zsidó emigrálására segítette elő a német Hilfsvereinek

Három ezer állami orvost menesztettek Hitlerék — származásuk és politikai magatartásuk miatt

Berlin, május 28. A napokban ülésezt Berlinben a német zsidók Segélyesei (Hilfsvereine der Deutschen Juden), amelynek tanácskozási elnöke Landau főkonzul vezette. Landau üdvözölte az egybegyűlteket és felolvasta Max Warburg alelnök levelét, aki nem jöhetett el a gyűlésre. A levelben Warburg körvonalazza a Hilfsvereinek feladatait a jelenben. A levelben többek között ezek állnak: „A Hilfsvereinek azt az álláspontot vallja, hogy a német zsidóknak kötelességük otthonukban maradni, mert annak sorsa azonos az övékkel, méltóságát meg kell őrizni és jobbra fordulni. Ha azonban gazdasági okokból és gyermekeik jövője miatt aggodalmukban lehetnének volna számukra a Németországban való megmaradás, akkor a Hilfsvereinek kötelessége, hogy a kivándorlást elősegítse. 1933-ban az egyesület 60 ezer embernek nyújtott tanácsokat és anyagiakban segélykezett, 7700 személyt ellátott az egyet vasúti és hajójeggyel, vízzel, ellátással és holmijaik elszállításával. 34 tengerentúli országba segítette a kivándorlókat.

A level felolvasása után dr. Mark Wischnitzer, a Hilfsvereinek főtitkára az egyesület működésének részleteiről tett jelentést. Jelentésében ismertette a németországi zsidók ideiglenes elhelyezkedését a külföldön. Legnagyobb hálaival és elismeréssel emlékezett meg a Hilfsvereinek alapítójáról, James Simonsról, Paul Nathansról és a még élő Eugen Landauról.

Dr. Sigmund Wassermann, a Hilfsvereinek jóléti osztályának vezetője referált a kivándorlókról, az ukrainai pogromok áldozatainak istápolásáról, a diáksegélyekről, az iskolaszubvenciókról, a héber reáliskoláról és a Hilfsvereinek egyéb palesztinai jóléti intézményeiről. Dr. Leo Baeck rabbi köszönetet mondott a Hilfsvereinek hatalmas teljesítményeiért és megjelölte azokat az utakat, amelyeken a Németországban megmaradt zsidóságnak a jövőben haladnia kell a zsidó sajátosságok és népi élet kifejlődése vonalán.

Berlin, május 28. A hivatalos német közlöny a napokban tette közzé a betegsegélyező orvosok és fogorvosokra vonatkozó újra és kommunista paragrafusok végrehajtását. E szerint a 3481 berlini betegsegélyezőorvos közül mindössze 1404-et találtak alkalmasnak arra, hogy állásaikban megmaradjanak. A többiek származásuk és politikai magatartásuk miatt nem maradhattak meg állásaikban.

Allandósultak az antiszemita tüntetések Lengyelországban. Varsó, május 28. A Lengyelországban fekvő Teschenben, amely a cseh-szlovákiai határon fekszik, mint az Új Keletben már jeleztük, a hó 23-án és 24-én a nemzeti radikálisok antiszemita tüntetéseket rendeztek, melyről az alábbi részletes tudósításokat vesszük.

Megamadják a zsidó iskolát. Május 23-án este az antiszemita megamadják a zsidó iskolát, amely a városban fekszik. A támadás során két revolverlövés dördült el, amely azonban senkit sem sebesített meg. Csak nagy verekedés keletkezett és többen könnyű sebesülést kaptak. A rendőrség két nemzeti radikális fiatal embert tartóztatott le, akik a botrányt provokálták.

A rákövetkező napon a városban nagyobb csoportok vonultak végig, ábrázolva a zsidókat. Eleinte zárt sorokban vonultak fel a főleg mezőgazdasági akadémiái hallgatókból álló tüntetők Bobrek külvárosba. Itt gyűlést tartottak, amelyen a szónokok izzó gyűlölettel telített hangon beszéltek a zsidókról. A gyűlés befejezése után a tömeg megtámadta a zsidó iskolaépületet és beverte annak ablakait. A zavargások később folytatódtak a városban is, ahol több üzlet kirakatát rombolták széjjel a tüntetők. A rendőrség még idejekorán érkezett a helyszínre és széjjel szétverte a tüntetőket, akik közül 16 vezetőt letartóztatott. A letartóztatás után a csőcselék a rendőrség épülete elé vonult, hogy felszabadítsa az elfogott tüntetőket. A rendőrség azonban percek alatt megtisztította az épület előtti terepet a tömegtől.

Meggyilkolnak egy munkást. Bialystokban, amely ugyszólván állandó szintere az egyre felújuló antiszemita kizsákmányolásnak, újra felújultak a zavargások. A zsidó sétáló közönség közül többeket inzultáltak és egy Mendel Lubninski nevű szövömunkást, aki ellentánni próbált, késszurásokkal olyan súlyosan támadták meg, hogy felépüléséhez nincs semmi remény.

Varsóban a nacionalisták állandóan zavarják a zsidó gyűléseket és számos esetben molesztálják a békés zsidó járókeleket. Varsó mellett egy nyaralóhelyen nemzeti radikálisok, akiknek a gyűlést a rendőrség feloszlatta, megtámadta a zsidó kirándulókat. Egy zsidó munkásokból álló kirándulócsoport azonban felvette a harcot a támadókkal, akiket visszavonulásra kényszerített.

Megtámadhatatlan és bevehetetlen lesz Franciaország a szárazföld felől

Földalatti erődítéseket építenek az északi határon is

Párizs, május 28. Katonai mérnökök utaztak Maubeugebe, hogy tanulmányozzák a francia-belga északi határvonal megerősítését. A terv az, hogy erődöket lerombolják és helyettük földalatti erődítéseket építenek, mint a keleti határokon. El fog tűnni minden vár és erődítés Franciaország északi részén, amelyek a Sambre folyó mentén húzódnak. Így a Haute Monte is, amelynek védelmében az angol és a francia haderők 1914-ben olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, mikor Mond irányában kénytelenek voltak visszavonulni. A jövő héten nyolc tábornokból és műszaki tisztekből álló szakértő bizottság fog Maubeugeba utazni, hogy a helyszínen tanulmányozza a terveket. Ha ezeknek az erődítéseknek az építését befejezik, Franciaország a szárazföld felől megtámadhatatlan és bevehetetlen lesz.

Az új erődök terveit már elárulták. Párizs, május 28. A keleti határ mentén újabb kémkedési ügyet lepleztek le Thionvilleben a nemzeti közbiztonsági hivatal letartóztatott egy Lautmon nevű munkást, aki az erődítményeknél dolgozott. Lautmon letartóztatása után beismerte, hogy egy külföldi részére az új erődítményekről adatokat gyűjtött. Lakásán nagymennyiségű terhelő okmányt találtak. Strassburgban is letartóztattak egy Hein nevű munkást, aki katonai intézményekről fényképfelvételeket készített. Lakásán a rohamkocsikra vonatkozó terhelő okmányokat találtak.

Groza Péter nyilatkozata az esetleges Averescu kormányról és a fölöslegesen nyomatott 100.000 darab névjegyről

Amikor a parasztszervező lap helyeit névjegyet akar küldeni pártihiveinek

Tg.-Mures-Marosvásárhely, május 28. (Az Új Kelet tud.) Dr. Groza Péter, a legutóbbi Averescu kormány volt munkatársaként a tővisi állomáson nyilatkozatot adott az Új Kelet marosvásárhelyi tudósítójának. Groza a nyilatkozatot a kormányválság híreivel kapcsolatosan tette és ezek a hírek mára már jelentékenyen módosultak. Groza Péter nyilatkozata még így is megérdemli, a nyilvánosságot.

Ami a diktatúráról elterjedt híreket illeti, nyugodt vagyok, hogy Averescu nem csinál diktatúrát. Averescu sokkal szélesebb koncepciójú politikus, sokkal hasonló kísérleteket megkocztatasson. Arra a kérdésre, hogy milyen szerephez jutna egy esetleges Averescu kormányban. Groza a következőket mondta: — Amikor hunyadmegyei csoportomat, a parasztblokkot megalakítottam, bejelen tettem Averescunak a pártból való kilépésemről, ez azonban csak formális volt. A parasztblokkot úgy én, mint a pártvezetőség a néppárt portyázó csapatának tekintettem. A parasztblokk jeleltős eredményeket ért el, csak hogy a liberálpárt három hónappal ezelőtt gyűléseit betiltotta és felfüggesztette hivatalos la-

Országos jellegűek a zavargások

Varsó különböző részében portyázó nemzeti radikálisok megtámadták a zsidókat. A város centrumában a színház téren és a Zamenhof utcában, továbbá a Vaskap körül a zsidókat ok nélkül bántalmazták és néhányukat véresre vertek. A rendőrség idejekorán közbelépett és számos letartóztatást fogantatott. Vilnában a Portava utcában, Rubinszajn rabbi lakása közelében a tüntetők megtámadtak zsidó embereket, közöttük Jákob Snarskij 22 joghallgatót, akik súlyosan megsebesítettek. A fiatal embert a rabbi lakásán részesítették első segélyben. A város egy másik részén az ortodox hachszarzó kolóniát támadták meg a hulligánok, olyankor, amikor a fiatal chaluco nem is gondolták azt, hogy ják őket. A chalucok közül Mosche Pilszert, Jakob Radzinskit és másokat a mentőállomásra szállították, ahol bekötötték őket. A hulligánok denunciaciója alapján a rendőrség azon a címen, hogy

a chaluco provokálták a verekedést, néhányukat letartóztatták.

Koszteszine városkában, ahol a háború óta a zsidók egyre kevesbednek, egy csoport megtámadta a zsidó temetőt és minden sírkövet lerombolt. A városban élő zsidó családok díjat tűztek ki a tettesek elfogatására.

Munkában a rendőrség

Lodzban a politikai rendőrség letartóztatott néhány nemzeti demokratát, akikről kiderült, hogy szervezői voltak az antiszemita zavargásoknak. A kormány szigorú rendeletére a rendőrség erőfeszítéssel munkába kezdett és azt hiszik, hogy rövidesen el is intézik azokat, akik a zavargások értelmi szervezői és végrehajtói.

punk megjelenését. Miután a nyomdajelentések is rendelkezésre kaptak, hogy nyomomják a lapot, kérdést intéztem a helyi hatóságokhoz, hogy névjegyeket nyomtathatok-e. Azt mondták, hogy azt szabad, mire százezer névjegyet nyomtatam hogy elküldjem parasztjaimhoz, hadd tudják meg, hogy még élek. Csak hogy aztán megtiltották. Maradtam hát a 100 ezer névjeggyel.

— Hogy mi lesz, ha jön Averescu? Röviden felelek: nem tudom.

A politikai válság alighanem kedden megoldódik. Ekkor elvlik, hogy kell-e többet tudnia Grozának, vagy nem kell-e újabb névjegyeket nyomtatnia...

Hamburg Szerén Montessori rendszerű gyermekkertjének tonaelődása az Ujságíróklubban. Vasárnap délelőtt nagy számú és élénk közönség jelenlétében tartotta tonaelődását az Ujságíróklubban a Hamburg Szerén vezetése alatt álló Montessori rendszerű gyermekkert. A kis emberkék szereplése előtt Hamburg Szerén az óvoda nyelvének megfelelően németül mondott bevezetőt, melyben felvázolta a Montessori rendszer módszereit és célját a gyermeknevelésben. A tanító mindig a háttérben mozog és csak mint irányító szerepel, de semmiesetre sem erőszakolja akaratát a gyermekre. A fejlődő gyermek biológiai és lélektani adottságaihoz való alkalmazkodás sokkal több értéket tud felszínre hozni a gyermekből. A montessori rendszernek csak egyik eszköze a torna. Erdekes volt, hogy míg eddig hasonló gyermekelődásoknál a résztvevő gyermek remegve figyelte a vezető utbaigazításait, addig jelen esetben, feszitelenül mozogtak a zene ütemére. Egyik másik pedig úgy adhatott kifejezést indiszponáltságának, hogy miután elfáradt, egyszerűen nem vett tovább részt a többiek játékában, hanem ülve maradt. De ez sem hatott zavaróan, hanem tanuskodott a montessori-rendszer közvetlensége és szabadsága mellett. A Montessori rendszerű nevelés nálunk még csak gyermekcipőjét éli, de minden valószínűség szerint megbarátkoznak vele, különösen azok a szülők, akik súlyt fektetnek a gyermekeik oly irányu fejlődésére, mely egyéni képességeit fejleszti, de amellé a közösség önálló és munkaképes tagjává neveli a gyermeket.

ternátusának
kfürdői
köser
iója
Napi penzió
teknek
tás és fürdő napi
tejtől.
keknek
hizókura, fürdő és
2000 lej. Hullám.
épített iszapfürdője
Hizó, nap- és lég-
ea. Ep. Clorogariu
u.) 8.

két olyan ember, aki
a fiatalokkal és a
ja. És éppen a mér-
nyilatkozat az érté-
eményben már álta-
vára vált a mai fia-
ítani, mint amely
szépnek és nagy-
építő fiatalisága al-
magukat megne-
iskolaigazgatók is
dég érvényes a „Ki
nyug alussza álmát”
szigorú iskolasza-
kényszerítő tanuló
olyan kevés közé va-
okokhoz, mint ami
hozza a mai fiatal-
osztályához, amelybe
amely helytelen
fejlődését.

innepelte
dr. Löwy

nival költőnek

biológia papjai, akik az
hitközségek kongressz-
ze Marosvásárhelyen
tisztelést élvezte meg-
vonult fel az új-
hatóságok fejei, az ösz-
egációi, a zsidó és nem
nyek köszöntötték a

étlenség
áznál

nival rántott

ta és darabokra ron-
solta.

ságra a mozdonyveze-
kezni, a száguldó mo-
azonnal értesítették a
dőröset és a koloze-
et. A hivatalos vizsgá-
a, hogy a történetekkel
dőr vallomása és az
a temetési engedélyt.

EDO

legújabb regénye.
írszatelepítése. — Egy
si élete és halála. —
zsidóság fellegvára.
könyvtár szencziója
Ára: 100 lej. Megren-
tel könyvosztálya utján.
selők kerestetnek.

SPORT

Balszerencsés küzdelem után a jobb román csapat vereséget szenvedett a csehektől

Olaszország, Magyarország, Spanyolország, Ausztria, Németország, Svédország, Svájc és Csehország a világbajnokság nyolcas középdöntőjében

Második és ötödik helyen végzett a Haggibbor az országos törbajnokságban

Cluj-Kolozsvár, május 28. (Az Uj Kelet tud.) A világbajnokság vasárnapi fordulójának eredményei nem mentesek a futballban immár megszokott meglepetésektől. All az elsősorban a tengerentúli államok eredményeire, melyek közül Argentína és Brazília a papírforma ellenére vereséget szenvedett Svédországtól, illetve Spanyolországtól. USA veresége előrelát-

ható volt, mert a világbajnokság aspiránusa, Olaszország ellen nem győzhetett.

A nyolc mérkőzés eredményeit szemlélve feljegyzendő még, hogy az ugynevezett gyengék csoportjából Spanyolország, Svédország és Svájc, mint győztesek kvalifikáltak magukat a középdöntőre. Részletes beszámolóink itt következnek:

Csehszlovákia—Románia 2:1 (0:1)

A második félidőben a védelem letört és az okozta a vereséget

Trieszt, május 28. A román csapat nem nagy reménységgel állt ki Triesztben Csehszlovákiával szemben, mely ezáltal legerősebb felállításban így játszott: Planicska, Zsenisek—Stirosky, Koostyálek—Csambal—Kresik, Junek—Sylni—Szobotka—Nejedly—Pues.

Románia összeállítása körül még az utolsó pillanatban is fejetlenség uralkodott. Mert azt még most sem lehet megállapítani például, hogy mi szükség volt Bekére, akit pénteken távratilag Triesztbe rendelték. Mert, hogy rá nem volt szükség, bizonyítja a román válogatott következő összeállítása: Zombori, Vogl—Albu, Deheleanu—Kotormány—Maravetz, Bindea—Kovács—Sepi—Bodola—Dobay.

Románia kezd és már az első percben Dobai centeréből Sepi hatalmas bombát küld Planicska kapujára. A labdát csak érinteni tudja, de ez elég ahhoz, hogy kornerre mentsen. A csehek gyors ellen-támadásba mennek és rövid, pontos passzokkal közelednek a román kapu felé, amelyet azonban jól őriz a védelem, melyben Deheleanu a legjobb.

A 10. percben Kovács hosszú labdát ad Dobaynak, aki szépen centeroz. Planicska fogná a labdát, de a cseh védőjátékosok zavarják. A labda újra Dobayé és ő kapura löv, a labda emberről visszapatlan hozzá, másodszor is megszurja, mely most már védhetetlenül megy rendeltetési helyére és Románia vezet 0:1-re.

A cseheket alaposan megzavarta a gól, de annál nagyobb lelkesedést keltett a román válogatottban, mely szébbnél-szebb akciókkal veszélyeztetni a csehek kapuját. Közben a csehek is szóhoz jutnak, de a védelem szilárd.

A 43. percben Dobay ismét kitűnő helyzetben van, de késik és a labdát elveszti. A 44. percben kidolgozott labdát kap Bindea, aki a cseh kaputól egy méterre mellé löv.

Kirugas és vége a félidőnek. A második félidőben, melyet a csehek kezdenek, mintha alább hagyott volna a román iram, a védelem is ki-kihagy, amit a cseh profik értékesíteni tudnak.

Az 5. percben Pucs a 16-os sarkáról kemény, félmagas lövést küld Zombori kapujára, a labda a bal sarokban köt ki 1:1.

A cseh mos állandó támadásban vannak. A 16. percben Nejedly kiszökik Deheleanu mellett és ugyancsak a 16-osról belővi a csehek második, győztes gólját 2:1.

A második gól látszólag deprimálja a román csapatot, de nem adják fel a harcot. Támadnak, de a csehek a hátravont összkötőkkel szívósan védekeznek. Cseh főlény következik, mely után a 40. percben Bodolának nagyszerű alkalmja van a kiszökésre, tiszta is előtte az út, amikor azonban a 11-es pontoz közeledik, felvágják. A bírő érthetetlenül, a jogos 11-es helyett csak szabadrugást ad a 16-osról. A labdát Kotormány lövi a felsősaroknak előzva, azonban Planicska a levegőben uszva kornerre véd, mely a csehek

szakmánya lesz. Sepinek van még kitűnő alkalmja, de hibáz és vége a mérkőzésnek, mely Romániára nézve annyiban kedvezőtlen, hogy kis szerencsével, az adódó helyzetek kihasználása mellett könnyen győzelemmel végződhetett volna. Langenus nyomta a román csapatot.

Románia—Soimii 2:0 (0:0)

Cluj-Kolozsvár, május 28. Nem valami nagy iramu mérkőzés keretében találkozott a két csapat, melyet eredménytelen félidő után a jobb Románia nyert meg Criza (11-esből) és Felecan góljaival. Csapatok:

Románia: Chendreau, Docii—Felecan I, Munteanu—Criza—Muresan, Coborzan—Bindasz—Pop—Felecan II—Căpusan.

Soimii: Opris I, Borzea—Tatu, Iacob—Petricol—Petric, Astăluș—Sechărașu—Serb—Stetea—Opris II.

Bírő Bartha, Nagyvárad.

Belföldi eredmények

Bukarest. Makabi—Sportul Studentesc 2:2 (2:0). A mérkőzést mégis engedélyezték, azonban több incidens fordult elő, amelyeknek a rendőrség közbejárása vetett véget. A Makabi bajnoksága biztos.

Turda—Voivodul Mihai 5:1 (2:1).

Nagyvárad. NAC—FC Wien 3:2 (1:0). Nemzetközi. A NAC-ban Schwartz és Bürger a Ripensziából, valamint Barátky

A második és ötödik helyet hódította el a Haggibbor Románia törbajnokságának versenyén

Bucuresti-Bukarest, május 28. Vasárnap tartották meg a Cercul Militarban 1934. törbajnokságát, melyen a Haggibbor ismét bebizonyította, hogy versenyzői a vívásban országos viszonylatban az elsők között vannak. A verseny legnagyobb meglepetése Herczeg Tivadarnak második helyezése, akinek kitűnő munkásságára jellemző, hogy legutóbbi sérüléséből alig felépülve is biztosan állta meg a helyét és öregbítette zsidó egyesületének országos hírnevét. A Haggibbor másik versenyzője, Weisz Imre ugyancsak kitűnően dolgozott, megérdemelte volna a harmadik helyet, ha a fatális véletlen nem hozza holtversenybe, melyből rosszabb túsarányal az ötödik helyre szorult. Weisz Imre teljesítménye azonban így is értékes, tekintve, hogy az ország legjobb vívói között ő is hozzájárult a Haggibbor kiemelkedő sikeréhez. A versenyen Deheleanu betegsége miatt nem indulhatott. Eredmények:

1. Matic Cercul Militar Bukarest 9 győzelem.
2. Herczeg Tivadar Haggibbor 8 győzelem.
3. Galimir 7 győzelem 24 tussal.

Magyarország—Egyiptom 4:2 (2:2)

Nápoly, május 28. A magyar válogatott második garnitúrából kiegészített csapata 2:2-s félidő után 4:2 arányban győzött Egyiptom válogatottja ellen. A gólokat sorrendben 12. percben Teleki, 31. Toldi, 40. Kamel, 42. Fausi; a második félidő 9. percében Vincze, és a 16. percében Toldi lőtték. Barlassina bírő jól vezette a mérkőzést, melyen a két válogatott az alábbi összeállításban játszott:

Magyarország: Szabó, Futó—Sternberg—Palotás, Szücs—Lázár—Markos—Vincze—Teleki—Toldi—P. Szabó.

Egyiptom: Aziz Fahmi, Ali Szaid—Hamidu—El Fahri, Hassan Raghab—Raffat—Kamel I—Mukhtar Titsch—Latif—Fausi—Mohamed Hassan.

Olaszország—USA 7:1 (3:0). Rómában. Bírő Mercet.

Spanyolország—Brazília 3:1 (3:0). Meglepés. Bírő Birlenn. Genovában.

Ausztria—Franciaország 3:2 (1:1 2:2) Torinóban. Bírő Van Moorsel. Ausztria csak a meghosszabbításban győzött.

Németország—Belgium 5:2 (1:2). Firenzeben. Bírő Mattea.

Svédország—Argentína 3:2 (1:1). Bojogná, bírő Braun. Meglepés.

Svájc—Hollandia 3:2 (2:1). Milánóban, bírő Eklund. Meglepés.

Az eredmények alapján május 31-én a középdöntőben a következő mérkőzések lesznek:

Olaszország—Spanyolország Firenzeben.

Magyarország—Ausztria Bojognában. Németország—Svédország Milánóban. Csehszlovákia—Svájc Torinóban.

is játszott. A gólokat Rónai (3), illetve Bauhoffer (2) lőtték. Makabi—Kolping 2:1 (1:1).

Dés, KAC—Somes 3:1 (2:1). Marosvásárhely. MTE—Mures 2:1 (1:1).

Nagykároly. Tricolor—Törökvis 1:0. Nagybánya Phönix—SC Husz 8:0 (4:0) Nemzetközi.

Szatmár. Kolping—Victoria 2:1 (2:0).

Temesvár. Wiener Sport Klub—Ilsa 1:1 (1:0). Nemzetközi.

Artud. Hakoah—AAC 2:0 (1:0).

Lugos. TMTE—Germania 2:0.

Resica. UDR—Tatabányai SC 4:0.

Petrozsény. Zsuli—TAC 5:2 (2:1).

Piski. CFR (Piski)—CFR (Petrozsény) 2:0 (1:0).

Brassó. Astna—Soimii 5:1 (2:1). IAR—Olimpia 1:0 (0:0). Gloria—Victoria 3:0 (1:0). Bajnoki mérkőzések.

Miskolc. Attila—Nemzeti 1:0. A Nemzeti kiesett az első ligából.

Tőzsde

A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint, ez évben közepesen, gyengébb buzatermésre, közepes árpatermésre lehet számítani. A kukorica az esőhiány miatt igen sok helyen elkésett, azonban remélhető, hogy a kedvezőbbre fordult időjárás normális termést biztosít.

A hivatalos jelentések alapján, a túlságos optimizmus a termést illetően nem indokolt. Az utóbbi napokban beérkezett eszések csak egyes helyeken javítottak a helyzeten. Az őszi buza igen sok helyen már nem menthető meg. Az őszi árpának csak egynegyed része hozhat termést. A zab egyrészt elpusztította a szárazság. Jobb eredményt csak a kukoricánál várhatunk. Sulyosítja a helyzetet az is, hogy a bevetett terület ebben az évben jóval kisebb, mint az előző években.

Az őszi uzával bevetett terület ez évben cca 2,700.000 hektár, vagyis 416.000 hektárral kevesebb, mint az előző évben.

A kukoricával bevetett terület mindössze 2,200.000 hektárt tesz ki szakértői becslések szerint, a múltévi 4 millió 800.000 hektárral szemben. Így tehát a kukoricával és buzával bevetett terület cca 3 millió hektárral kevesebb, mint az előző években.

A belföldi árak

A belföldi gabonaárak az utóbbi napokban továbbra is eszéken tendenciát mutatnak. Az egyes piacokon a következő árakat jegyzik:

Braila: Árpa 17—18 ezer lej, közönséges ab 25 ezer lej, zab 23 ezer lej per vagon. A piac teljesen üzletelen.

Galac: A zab 1000 lejes, a buza 500 lejes áresést mutat az utóbbi napokban. Árak: Buza 76—77 kg-os 48 ezer lej, 73—74 kg-os 46 ezer lej, árpa 17 ezer lej, kukorica 19 ezer lej, bab 23—27 ezer lej per vagon.

Konstanca: Árpa 16,500—18,000 lej, bab 28 ezer lej, buza 75 kg-os 47 ezer lej per vagon.

Temesvár: A piac lanyha. Árak: Buza 44—45 ezer lej, kukorica 22—23 ezer lej, zab 28 ezer lej, árpa 26—27 ezer lej, napraforgómag 36 ezer lej per vagon.

„Az operáció elkerülhetetlen, a betegség tulságosan előrehaladott stádiumban van”...

...jelenti ki az orvos

És az aranyér-operációt

könnyen el lehet kerülni, ha a székrekedést az első jeleknél megszüntik. Ne hiányozzon házából egy üvegcsé Artin pilula. Ha észreveszi, hogy belei nem működnek rendszeresen, szedjen Artint, a hashajtót, amely munkáját észrevétlenül, görcsök és hányinger nélkül végzi.

ÁRA LEI: 20.- 33.- 88.-

A ha

Jemen: ez a időkig a legfőbb nem idező mint azt, amé hogy földjén kik meghalnak hetekben azongek és ujságe világitásban országot, amelom romjain ésháboru van, ellenállás a hó király túlerőben. Egyes híru uralkodó, Jabi esett olna a főtolo ellenségnek bizonyult Hodeidat. Jemjét a Vörös-terfővárosig s moimam kiküldőgyelmes ujságesak szavak, mat alkothat a taképpen az ében az Arabia terülő kis ors több alighan arab conquista nyául esik. Négy évvel nyaim során,

Középkori és amelyben része kor vezető kisédgházába s alkirály külügynekeresett fel s még aznap déltóra arab idős a napnyugta nek — audienő. Az imám rezfallal elkerített lota a termékian labirintusa butorzata csupvankos, amintlekeiből már mgek tompítottafogó szőnyegekvan, az imám egész Jemenbe jelenvaló bugy — a vizipipa palota terméjénvén a jemeni legalább is eznie annak, akiban és nem tabugyborékolásvetné.

Az imám, kényura, fehér már négy évve éves. Fehér but rancsoló jelensé telligenciát, az erélyt árult el, tolmács igénybe lassoltam, amittett az uralkóbeszélgetés fejle nek során az én pedig alig lépő tájékozott európai kérdéssel hallgatta a teljesen lábrak galmak jellemző során azonban, men multjáról, ményeiről és vszél az uralkó az időben hogy san rá fog cáfó Ibn Saud képél

A jemeni imám és Ibn Saud közötti harc a mohamedán vallásháborúk egy fejezete

Látogatás a jemeni imámnál

Jemen: ez a név egészen a legutóbbi időkig a legtöbb művelt ember tudatában nem idézett fel más kapcsolatot, mint azt, amelyet a Heine dal ébreszt: hogy földjén lakik amaz azrak törzse, kik meghalnak, ha szeretnek. Az utolsó hetekben azonban távirati ügynökségek és újságcikkek egészen másfajta világításban mutatták be ezt az ősrégi országot, amely a bibliai sábai birodalom romjain épült fel. Jemenben véres háború van, elkeseredett, de hiábavaló ellenállás a hódító Ibn Saud hedzsászi király tülerőben levő seregeivel szemben. Egyes hírek szerint még a jemeni uralkodó, Jahja imám is áldozatául esett olna a fővárosába, San'ába behatoló ellenségnek. Ezek a hírek tévesnek bizonyultak. Ibn Saud elfoglalta Hodeidát, Jemen legfontosabb kikötőjét a Vörös-tengeren, de nem hatolt a fővárosig s most békéről tárgyal az imám kiküldöttjeivel. Ennyit tud a figyelmes újságolvasó Jemenről, de ezek csak szavak, amelyekből kevés fogalmat alkothat arról, hogy milyen is voltak éppen az élet, milyen világ van ebben az Arabia délnyugati sarkában elterülő kis országban, amely előbb-utóbb alighanem szöröstől-bőröstől az arab conquistador, Ibn Saud, zsákmányává esik.

Négy évvel ezelőtt, keleti tanulmányaim során, megismerkedtem a jeme-

ni uralkodó, Jahja imám, tizenhét fia közül az egyikkel. A fiatal hercegnek köszönhettem azt a megismerést, melynek folytán hónapokig az imám vendége voltam San'ában, az ország fővárosában. Hodeidából öszvérkaravánnal, hatnapi keserves, fárasztó lovaglás árán, amely gyakran alig megközelíthető utatlan utakon, két óriási hegylánc, háromezer méteren felüli hágókon át vezetett, jutottunk el végre a Djebal Assuad hegyláncának arra a pontjára, amelyről megpillantottam az ősrégi fővárost. Mekka után Arabia második legnagyobb városát. A hatalmas várfalakkal, bástyákkal körülvett város, melynek kapuit éjszaka ma is zárva tartják, sok karesu minaretjével, fehér parkányokkal, kőcsipkékkel díszített házaival, amelyek gyakran hat-hétemeletes valóságos kis felhőkarcolók, bazárnegyedének, a Suknak tarka, mozgalmas képével olyan — a hasonlat nem eredeti, de találó — mintha valami ezeregyéjszakai mese eleve nemedett volna meg. Itt a középkor mohamedán világa él. A bazárban európai áru alig van, legfeljebb ha gyufát, tütt, cérnát, efféle apró használati tárgyat árulnak. Annál több a honi áru, a fűtési célra való szárított tevétrágyától kezdve a legfinomabb művi, filigránberakású aranytörökig, drága, süppedős, keleti szőnyegekig.

E cél felé csak egy út vezethet: a kalifátus. Ha Ibn Saudnak sikerül a Próféta utódjaul elismertetni magát — ezt a tisztséget, melyet a mindenkori török szultán töltött be, az afganisztáni emir, Amanullah is ambicionálta, de hiába — akkor olyan hatalomra tesz szert a mohamedán világban, amelynek aligha lehet ellentársa. De éppen itt rejlik az ellenállás magva is. A kalifa fennhatóságát ugyanis nem ismeri el az egész mohamedán világ. A szunnitákkal szemben, — akik a kalifa hatalmát és küldetését elismerik — állnak a schiiták, akik szerint a Korán törvényei nem beszélnek a kalifáról s ezért ők nem rendelik alá magukat a kalifa hatalmának. S ezen a ponton van a Hedzsász és Jemen konfliktusának gyökere.

Az imám ugyanis a szediita szekta szellemi feje. Ez a szekta is azok közé tartozik, amelyek a kalifát nem ismerik el. San'a ennek a szektának szent helye s a jemeni lakosság, élén az imámmal, tüzzel vassal küzd egy új

kalifa beiktatása ellen. Végső következtetésben az Ibn Saud és Jahja imám közötti harc nem egyéb, mint mohamedán vallásháború, amilyen nagyon sok előfordult az izlám történetében. Az alkalom, amely kiobbantotta, Asszir birtoklásának kérdése volt. Ibn Saud szerint Jahja imámnak voltak hódítási szándékai: Asszirt akarta Jemenbe bekebelezni, amire Ibn Saud olyan véres háborúval válaszolt, amelyet Jemen nem igen tud kiheverni. Ibn Saud birtokába vette Hodeidát, Jemen legfontosabb kapuját a külvilág felé; kezében tartja az egész partvidéket s ilyenformán a békét inkább diktálja, mint tárgyalja.

De vajjon lesz-e béke? Aki járt San'a hegyóriásokkal és várfalakkal körülbástyázott uccáin, aki látta egy ősi, sajátos kultúra romjain a népi életet s az új kor hasadó reményeit, az alig tudja elképzelni, hogy ez a népmájabban idegen diktatúrába beletörödnék. Ha az imám uralkodása megszűnnék is, ha ki kellene vonulnia palotájából s nem bíraskodhatna már, úgy mint eddig, személyesen a Korán szavai szerint tolvajok és iszákosok fölött, ha szélnek is kellene eresztenie az alig alakuló, rongyos, de lelkes hadsereget. — A tizenhét fia közül valamelyik feltétlenül visszakerül valaha Jemennek az önállóságot. Mert Jemenben nemesak azrak élnek, akik meghalnak, ha szeretnek, hanem harciasabb törzsek is, akik inkább meghalnak, de a jussukat nem engedik. (P. A.)

Codos és Rossy francia távrepülő világrekorderek újabb óceánrepülő utra startoltak

Párizs, május 28. Codos és Rossy francia távrepülő világrekorderek tegnap reggel a lebourgeti repülőtérről Joseph Lebrer nevével repülőgépeikön újabb távolsági világrekordontésre startoltak. A két pilóta az ir partvidék felett fogja elhatározni, hogy Észak- vagy Dél-Amerika felé veszi útját. Ha az északi utvonalat választják, az amerikai kontinens elérése után nem szállanak le Newyork repülőterén, hanem az amerikai nyugati partvidék felé tartanak, amíg csak tart benzinkészletükből. A gépen 7800 liter benzint és 300 liter olajat vittek magukkal. Van rádióleadó állomásuk is, amely nappal 600 éjjel 900 méteres hullámhosszon dolgozik. A világrekorder pilóták tartják a jelenlegi leszállás nélküli távolsági világrekordert is, amelyet Newyork és sziriai Beiruth közötti utvonallal átrepülésével értek el.

Codos és Rossy terve az, hogy leszállás

nélkül Sanfranciskóba repüljenek, ami több, mint 10 ezer kilométer távolság. Az indulásnál jelen volt Denain tábornok aviatikai miniszter is. A repülőket szikratávíratot küldtek az óceán fölé érve, a miniszternek.

A washingtoni kormány megtett minden intézkedést, hogy a bátor francia repülőútján elősegítse és időjárásjelentéseket küld részükre szikratávíron.

Newyork, május 28. Codos és Rossy tegnap éjjel 11 óra óta nem adtak hírt magukról. Legutolsó jelentésük szerint sűrű köddel küzdenek. A késő délutáni órákban érkezett jelentés arról számol be, hogy Codos és Rossy világrekorderpilóták repülőgépet 400 mértföldnyire az új fundlandi partoktól két gőzös fedélzetéről is látták. A gép egyetlen tempóban haladt az Óceán északi utvonalan az amerikai kontinens felé.

A rendőrség durva beavatkozása miatt fajultak el a telavívi és jeruzsálemi békés demonstrációk

A Waad Leumi küldöttsége tiltakozott a kormányzó előtt a rendőrség magartása miatt és követelte a bevándorlási politika gyökeres megváltoztatását

Jeruzsálem, május 28. A május 23-án lezajlott zsidó munkások általános sztrájkjáról a Zsidó Távirati Iroda a következő részleteket jelenti:

Május 23-án kezdődött a sztrájk, amely egész nap nyugodtan folyt le. Csak este 7 órakor avatkozott a rendőrség a sztrájkolók közé, amikor ugyanis a Lemmel iskolában megtartott tiltakozó gyűlésről körülbelül ezer munkás öngyújtóval az uccára. A rendőrség jelentése szerint a munkások nem akartak elszéledni és több helyen szembehelyezkedtek a rendőrséggel. Jeruzsálem több részén, így a Meah Schecharim negyedben, a tömeg arra akarta kényszeríteni az agudista boltosokat, hogy csakják be üzletüket. A rendőrség közbelépett és gumibotokkal zavarta szét a tüntetőket. Eközben Zalom Dreigh fiatal munkást súlyosan megsebesítették. Sokkal súlyosabb kimenetelű volt a sztrájknak Tel-Avivban, ahol a rendőrség és a tömeg két óra hosszat állott szemben egymással. Egyes helyeken a munkások barikádoztak emeltek a rendőrök ellen.

A Bialik uton a tömegek egyrésze, amely tüntető gyűlésről jött ki, a központi ut felé vonult. A tüntetőknak azonban útját állották a rendőrök és azonnal nekiesetek

a tömegnek. A tüntetők akkor kövekkel viszonozták a rendőri támadásokat. Este fél 7 órakor a harcba beleavatkoztak a tüntetők, akik fecskendőket a tömeg felé irányítottak. A munkások azonban most sem oszlottak szét, amíg Diesengoff polgármester megnyugtató beszédet intézett a tömeghez, amely aztán széjjel oszlott. A rendőrök közül haton sebesültek meg, közöttük súlyosan Goffer inspektor. A tüntetők közül súlyos sebesüléseket szenvedett 25 hiszadruth munkás és 10 revizionista. Ezenfelül még mások is.

Dr. Mossensohn, rabbi Uziel és Rubaschow, továbbá Ben Zwi, a Waad Leumi elnöke küldöttségben kihallgatáson jelentek meg Jeruzsálemben Sir Arthur Wauchope kormányzóval, hogy tiltakozzanak a pártoskodó magartása ellen és hogy rámutassanak arra a lehetetlen helyzetre, melybe Palesztina gazdasági élete és az újjáépítés befejezéséig a bevándorlási korlátozások következtében. A delegáció hangsúlyozta a kormányzó előtt, hogy a sztrájkolók egyáltalán nem akartak tüntetni az uccákon és a zavargások voltaképpen a rendőrség túlzóssága idézte elő.

Audiencián az imámnál

Középkori és keleti a vendéglátás is amelyben részem volt. Megérkezéseimkor vezető kísért az imám külön vendégházába s alighogy beszállítottak, a királyi külügyminisztere, Ragheb bej, keresett fel s közölte, hogy az imám még aznap délután tíz órakor — ez az óra arab időszámítás szerint megfelel a napnyugta előtt két órával való időnek — audiencián fogad.

Az imám rezidenciája egészen külön, fallal elkerített városrész. Maga a palota a termek és folyosók beláthatatlan labirintusa. A legtöbbnek minden bútora csupán szőnyeg, falkárpit, vankos, amint azt a keleti mesék kelteiből már megszoktuk. A külső hangok tompítottan szűrődnek be a hangfogó szőnyegek, ünnepélyes csend van, az imám palotájában, csupán az egész Jemenben mindenütt és örökké jelenvaló bugyborékolás és szortyogás — a vizipipa hangja — kísér végig a palota terméin. A vizipipaszivás nyilván a jemeni lakosság főfoglalkozása: legalább is ezt a benyomást kell nyernie annak, aki sokat jár-ke a bazárokban és nem talál egy zugot, ahová a bugyborékolás és szortyogás ne követné.

Az imám, országának önhatalmu kényura, fehérszakállú öregember volt már négy évvel ezelőtt is, hatvanöt éves. Fehér burnuszában tiszteletet parancsoló jelenség. Magas homloka intelligenciát, az átható tekintet nagy erélyt árult el. A formális üdvözlésre tolmács igénybevétele nélkül arabul válaszoltam, ami láthatóan jó benyomást tett az uralkodóra s rövidesen élénk beszélgetés fejlődött ki közöttünk, melynek során az uralkodó volt a kérdező, én pedig alig győztem válaszolni. Meglepő tájékozottságot árult el minden európai kérdésben. Különös érdeklődéssel hallgatta az abban az időben erőteljesen lábrakapó nacionalista mozgalmak jellegzetését. Ez alkalommal, valamint későbbi számos beszélgetésünk során azonban a saját terveiről, Jemen múltjáról, jelenéről, jövőjéről, reményeiről és veszedelmeiről sokat beszélt az uralkodó. Nem sejtette abban az időben hogy reményeire milyen gyorsan rá fog eafoljni az idő — a hatalmas Ibn Saud képében.

Az imám ősrégi családból származik, elődei évszázadokon át kormányozták a független Jement, amelyhez abban az időben az assziri partvidék is tartozott. Amikor a világháború végével a török uralom alól Arabia többi partvidékével együtt felszabadult az ország, Jahja imám hozzáfogott az adminisztráció kiépítéséhez s első dolga volt, hogy a hadsereget felállítsa. Török oktatók jöttek, felállították a Medresse hrabije nevű tisztképző iskolát, olasz pénz jött, a partvidék fejlődésének indult, míg az ország belseje s maga San'a, a főváros, megmaradt a maga ősi életformái mellett, melyeket a Korán törvényei szabályoznak. A belső konszolidáció munkája egyelőre leköttette az erőket. Volt még mit pacifikálni: délen a szeraniki törzs lázadott a polgáriadás ellen és Emir Abdullah, a trónörökös, egy hadtesttel volt kénytelen elfojtani a lázadást. De azért maradt még elég katona San'ában, hogy a minden pénteki szelamlík alkalmából elmasirozzon az imám előtt, aki a palota erkélyéről büszke örömmel nézte a tisztiiskola növendékeinek példás elvonulását.

A hadseregnek nem csupán védő és rendfenntartó szerepet szánt az imám: nem is titkolta előttem, az idegen előtt, hogy népe Asszir visszafoglalását kívánja, azt a tartományt, mely valamikor Jemenhez tartozott, de a háború utáni rendezkedésben Hedzsásznak jutott. Hedzsászból időközben szintén megváltoztak a viszonyok: Husszein királyt, aki az angolok jóvoltából Arabia fellátása körül szerzett érdemeiért lett Hedzsász uralkodója, elkergette Ibn Saud, a vahabita törzsfőnök, aki 1926-ban a Ciprus szigetére menekült Husszein helyébe meg is koronázta magát Hedzsász királyává s azóta egyre nagyobb hatalomra és népszerűsége tett szert Arabiában. Ibn Saud a vallási törvények legszigorubb betartásával, az arab nacionalizmus hangoztatásával nagy tömegeket képes fanatizálni és mozgósítani; becsüvégya nem ismer határt s akik jól ismerik Arabiában a viszonyokat, úgy mondják hogy álma egész Arabia meghódítása és egyesítése.

...de minisztériumhoz szerint, ez évben bb buzatermesre, e lehet számítani. any miatt igen sok onban remélhető, fordult időjárás ztosít.

...ések alapján, a tul termést illetőleg öbbi napokban be- csak egyes helye yzetten. Az őszi bu- már nem menthető k csak egynegyed t. A zab egyrészt zság. Jobb ered- ricánál várhatunk. etet az is, hogy a en az évben jóval években.

...tetett terület ez év- stár, vagyis 416.000 mint az előző év.

...tetett terület mind- art tesz ki szakér- a a múltévi 4 mil- szemben. Így tes- es buzával bevetett hektárral kevesebb, en.

...i árak

...arak az utóbbi na- esőkkenő tendén. egyes piacokon a gyzik:

...18 ezer lej, közön- zab 23 ezer lej per sen üzletelen.

...0 lejes, a buza 500 az utóbbi napok- —77 kg-os 48 ezer ezer lej, árpa 17 26.000 lej, rozs 30 ezer lej, bab 23—

...16.500—18.000 lej, a 75 kg-os 47 ezer

...lanya. Árak: kukorica 22—23 lej, árpa 26—27 mag 36 ezer lej per

...erülhetetlen, a be- etőrehaladott stá-

...jelent ki az orvos

...az aranyér-operációt en el lehet kerülni, ha krekedést az első je- néi megszűntik. Ne ozzon házából egy se Artin pilula. Ha ész- nem működnek ren- nt, a hashajtót, amely enül, görcsök és hany-

ARTIN

...orszja a ...ü ését, ...gy izgatná ...nártyákat

ÁRA LEI: 20.- 33.- 88.-

HIREK

A Zsidó Párt jogvédő irodája:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.
 Inspекciós ügyvéd:
 29. május, kedd: Dr. Dénes László.

— Dr. Bárdos Imre sorozatos előadása Palesztináról, Nagyváradai tudósítónk jelenté: Dr. Bárdos Imre nagyváradai cionista helyecsoport társelnöke, s a K. H. bihari körzete kuratóriumának elnöke, szombaton délután tartotta meg a Mizrahi helyiségében előadás sorozatának második részét nagyszámu hallgatóság előtt. Ez alkalommal Haifáról, Tiberiásról, Jeruzsálemről és Tel-Avivról, ezen városok fejlődéséről, az Erec ott levő cionista intézményeiről, a Wizo működéséről és annak jóléti intézményeiről számolt be. Ismertette a zsidó intézmények áldásdus tevékenységét az országépítés munkájában. A nagyszámu hallgatóság feszült figyelemmel hallgatta végig a több mint másfélórás színes előadást és lelkes tapsal jutalmazta meg az előadót. Az Ezrasz Jisraél olasz templom előjáróságának felkérésére dr. Bárdos Imre f. hó 20-án Schevnut első napján délután 6 órakor az Ezrasz Jisraél templomában nagyszámu előkelő közönség előtt tartott beszámolót. Előadásának tárgya Palesztina múlt és jelen gazdasági helyzete, a gazdasági fejlődésének irányvonalai, az arab kérdés külső és belső struktúrája, a mandatárius hatalom kétszínű politikája, annak oka és az Executivé állásfoglalása az angol politikával szemben — volt. Munkájában képeken szemlélte az ország építés struktúráját. Előadása nem sablonos uti leírás volt, hanem mintegy mozaik sorozat vetítette a hallgatóság szemé elé az épülő ország egy-egy típus képét és ismertette intézményeit. A hallgatóság a több mint egy órát igénybevett előadást nagy figyelemmel hallgatta és egy újabb előadás megtartására kérte az előadót.

Gyermeknyaraló- és üdülőhely Zimboru (Zombor, jud. Cluj) Gyermek nyaralásukat ez évben is júniusban megkezdjük. Mérsékelt havasáji klíma, pormentes, fenyő- és fagyverdekkel körülvett helyen. Saját tej- és kertgazdaság. Tenisz, ping-pong, uszoda, strand, kirándulások. Állandó orvosi felügyelet. Legmodernebb pedagógiai vezetők. Román, magyar, német társalgás. Ritmikus tornatanítás. Kolozsvárról naponta 3 autóbusszjárat. Előjegyzéseket elfogad: Dr. med. Brunner Zsigmond Zimboru, jud. Cluj.

— Haldoklik Togo japán admirális. Londonból jelentik: Tokiói jelentés szerint a 37 éves Togo admirális, a csuizimai tengeri ütközet hőse agonizál. A japán császár és öccse, Csicsibu herceg gyümölcset küldöttek a haldoklóknak. Ez az ajándék csak a nemzet hűségére, nagy fainak jár ki a mőkádótól, közvetlen haláluk előtt.

— Özv. Stromf Józsefné halála. A régi Kolozsvár patricius zsidó családjai közül ma már csak nagyon kevesen maradtak meg. Évről-évre csökken a régi, nagy vonalú életet vivő, de tradíció hű zsidó öregek száma, hogy helyt adjanak a mai nehéz időkben egészen más formájúvá alakult fiatal zsidó generációnak. A régi kolozsvári zsidók egyik általánosan ismert és nagyra becsült családja a Stromf család volt. Stromf József, a Naschitzai faművek üzemvezetője, husz éven keresztül élt és nagy szeretetnek örvendett Kolozsváron. A háboru utáni években sokszor változtatta működési helyét, de mindig azzal az előkelőséggel és nagyvonalúsággal vezette életét, mint a régi jó időkben. Öt évvel ezelőtt halt meg vejenek, dr. Kertész Jenőnek házában. Most követte felesége, özv. Stromf Józsefné, sz. Rosenberg Berta, aki életének 71-ik évében halt meg tegnap Kolozsváron. Stromf Józsefné a puritán és finomlelkű zsidó nagyszonyok közül való volt, akinek hosszú élete áldás volt mindazokra, akik körülvették. Halála nemcsak Margit lányát, dr. Kertész Jenőné és fiát, dr. Stromf Jenőt, az OFA galati igazgatóját döntötte gyászba, de öszinte részvétet váltott ki mindazokból, akik ezt a finomlelkű matronát ismerték. A gyászoló hátramaradtakat a város öszinte részvete veszi körül. Özv. Stromf Józsefné temetése folyó hó 29-én lesz a neológ temető halottas házából.

A demokráciát akarja megmenteni Ulmanis lett diktátor

Riga, május 28. Arved Arenstam, a Neue Freie Presse munkatársa felkereste Ulmanis Károlyt, Lettország új diktátorát és beszélgetést folytatott vele. Ulmanis mosolyogva hátrította el a diktatori címet:
 — Hagyja ezt a szót, nem szeretem, nem illik hozzám. Azért jöttem, hogy a demokráciát megmentsem, egy jobb demokrácia előkészítője vagyok. A népnek igazi uralmát akarom megvalósítani, mikor akarata és érzése kifejezést kap. Egészen határozottan állítom, hogy a nép az új kormány mögött áll. A május 15- puccs közvetlen oka a fasiszta légionáriusok viselkedése volt, akik államfelforgató terveket szöttek.

— Az akció szükségszerűen a szociáldemokrácia ellen is irányult, mely a parlament szöszkéről, a sajtóból és legutóbb a rigai pártgyűlésen nyílt polgárháborúval fenyegetőzött.
 — A jelenlegi ostromállapot átmenet arra az időre, míg az új alkotmány életbe nem lép. Az alkotmánytervezetet a minisztertanács elfogadta és így jogerős lett. A pártállamot legyőztük, soha nem fog visszatérni. Az új parlament a nép hamisítatlan akaratát fogja kifejezni. Nem utanozunk külföldi példákat, semmi más vezérléssel nem hasonlíthat össze engem, ami nálunk történt, a lett nemzeti népakarat különös kifejezése.

— Megépült a világ legnagyobb vizalatti alagútja. Londonból jelentik: A nemrég befejezett Mersey-alagút, amely Liverpoolt Birkenheaddel köti össze, a világ legnagyobb vizalatti alagútja. Hossza 4.21 kilométer, belső átmérője 15.23 méter, teljes utfelülete 4.44 hektár. Befogadókapacitása óránként 4150 kocsi, négy sorban, óránként 32 kilométeres sebességgel haladva, a kocsi között körülbelül 30 méteres közzel. Legmélyebb pontja 51.66 méternyire van a víz színe alatt. Építése 7.077.800 fontba került. Az építéshez felhasználta 270.000 tonna cementet, 3 ezer tonna acélt, 82 ezer tonna öntöttvasat, 1 millió esavart. A furási munkálatok közben 1.200.000 tonna földet ástak ki, 254.240 kilogramm robbanóanyagot használtak fel és 33.400.000 tonna vizet szivattyúztak ki. Hat óriási toronyban elhelyezett szellőztető készülékek percenként öt millió köbláb friss levegőt távolítanak el. Az alagút utfelületét gumival, falait fekete üveggel burkolták végig, évi forgalmát legalább 1.350.000 kocsira becsülik. A forgalomból 145.780 font jövedelmet remélnek. Az alagutat július 18-án maga a király nyitja meg.

— Ausztriai hírek. Bécsből jelentik: Fey osztrák közbiztonsági miniszter hivatalos elfoglaltsága miatt nem valószínű, hogy meg látja a tervét, hogy a magyar fővárosba utazzék. A miniszter csak hegyek mulva lesz abban a helyzetben, hogy ellátogathasson Budapestre. — A német-osztrák határforgalomban a könnyítéseket újra fel kellett függeszteni. Legújabb jelentések tüzek erdőtűzeket okoztak, amelyek karhatalmat kellett kivezénelni, hogy a pusztító elemek megfékezhetőek legyenek. A kufsteini keresztényszocialista képviselők egyikének házában bomba robbant. Az explózió jelentős anyagi kárt okozott. — A grazi városházán tegnap bomba robbant. Az anyagi kár itt jelentéktelen. Tegnap ismeretlenek a város több pontján nyilvános telefonfülkéket robbantottak fel. — Belga delegáció érkezett az osztrák fővárosba, amelynek az a feladata, hogy közölje az osztrák államfővel III. Lipót belga király trónra lépését. — A Burgban Schönburg-Hartenstein és Fey miniszterek jelenlétében felavatták a háboru alatt hősi halált halt vezérkarj tisztek emlékművét.

NAPRÓL NAPRA

Száz fontért kelt el egy egyszerű tölgyfaláda egy londoni árverésen. A ládának azonban különös, borzalmas története van. Egy gyönyörű fiatal asszony, Lord Level leánya, meg akarta tréfálni férjét a nászéjszaka előtt s elbujt ebben a ládában. A láda fedelét azonban nem tudta kinyitni s mire a férj belépett a szobába, megfulladt. Senki se tudta, hogy a fiatal asszony, csak évekkel később találták meg a csontvázát a ládában. Samuel Rogers angol író regényt írt az esetről. A gyászos dolognak valamely kedvelője ugylátszik nem sajnált száz fontot a ládáért.

Régi francia hagyomány, hogy pünkösdi vasárnapjának estéjén a hegyek és dombok tetején nagy tüzet raknak. A szokás visszanyul a kelták idejébe, ezért nevezik „kelta tüznek”. A néprajzi egyesületek örököndnek, hogy ne vesszen ki a régi szép szokás. Az idén az Affrique-hegyi világítótorony adta meg a fényjelet a tüzek gyújtására. Egymásután lobbantak fel a lángok az összes francia hegyeken és dombokon, a Vogézektől a Pireneusokig.

Az albániai bíróságok egyike előtt nem mindennapi eset játszódott le a napokban. Tyuktolvajlással vádoltan állt a járásbíróság előtt egy albán fiatalember s a bíró a „nacionale” felvétele közben felvette a szokásos kérdést: „Foglalkozása?” A vádlott kihuzta magát, felvágta a fejét és büszkén felelte: „Nórabló”. Elmondotta a fiatalember azt is, hogy évenként 40—50 nőt „rabol el”. Egészen szép teljesítmény! A bíró alaposan meg is pironagatta, hogy ilyen jövedelmű és tisztességes foglalkozás mellett nem átalottja tyuktolvajlásra vetemedni. Hasznos és tisztességes foglalkozás. Ezen nincs mit esdálkozni. Albániában a régi szokások szerint minden házasság „nórablás” formájában ment végbe. Ma már nincs ugyan „tényleges” nórablás, de az ennek megfelelő szimbolikus aktus még megmarad. Az igazi albán házasságok elengedhetetlen kelléke még ma is a „nórablás”. Ez mintegy hozzá tartozik a házassági szertartáshoz. A tyuktolvajlással vádolt fiatalember üzletszerűen foglalkozott az albán házassági szertartás ezen részének lebonyolításával. Úgyes, diszkrétén, fájdalom nélkül „rabolta” évről-évre a menyasszonyokat közmegelegedésre és bizonyára szépen keresett ezen az „üzleten”. Igazán érthetetlen, hogy ha valakinek ilyen tisztességes foglalkozása van, miért vetemedik csirketolvajlásra!

Ha Bucurestibe jön, szálljon meg a

HOTEL IMPERIAL

szállodában. Calea Victoriei 49. A királyi palota mellett. Teljesen átalakítva. Mérsékelt árak.

Lakása berendezésének

megvételénél le-
 gyen ÓVATOS!!

Áldozzon
 többet, de
 vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORYÁR Rt.-től Targu-Mures.
 Fiókok: BUCURESTI—BRASOV

Ma kedden a ROYAL MOZGÓBAN
 Kettős műsor egy helyért

I. „Gyenge pillanat”, fős.: Carole Lombard, II. „Te vagy az egyetlen” Operett.
 sláger. Fős.: Liane Haid, Szóke Szakáll. Vasárnap délelőtt 11-kor nagy matiné.
 10 lej minden jegy.

— Leszereünk! Párizsból jelentik: A Chicago Tribune európai kiadásának new yorki jelentése szerint az amerikai admirális most dolgozza ki a nagyarányú amerikai flottafejlesztő program részleteit. A jövő évben a flottakorlátozási egyezmény lejár s Japán magatartása miatt kevés a remény arra, hogy új egyezmény létrehozható legyen. A flottafejlesztés elsősorban a csendestengeri hajóraj létszámának megháromszorozására irányul.

— Sztratoszférarepülést készítenek elő Amerikában. Londonból jelentik: Az amerikai Nemzeti Földrajzi Társaság és az Egyesült Államok légi hadereje újabb közös sztratoszférarepülést rendez. Az e célra készülő óriási léggömb június 15 és július 15 között száll fel Dél-Dakota államban, a Rapid Citytől 19 kilométernyire levő, szőlőt védett Fekete Dombvidékre. A léggömb vezetője William E. Kepner őrnagy, kísérője Albert W. Stevens kapitány, mindketten az amerikai légi haderő tagjai. A sztratoszférarepülés célra készült különleges műszereket visnek magukkal a teljesen járt gondolatban, tudományos megfigyelések céljaira. A repülőkre remélik, hogy megjavítják a sztratoszférarepülés legutóbbi világrekordját.

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szivdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József víz műtétek előtti és utáni időszakokban is igen kedvelt, nagyértékű nashajtó.

— Rövid hírek mindenünnen. Egy autócár, amely madridi spanyol turistákat hozott Franciaországba, Bordeaux közelében egy táviróoszlopnak rohant és felborult, majd kigyulladt. Az utasok közül 13 elégett, négy súlyosan megsebesült. — Drezdában megkezdődött a birodalmi színházi hét a Tristán és Izolda előadásával. Az ünnepi előadásban bevezetőben Göbbels birodalmi propagandaügyi miniszter beszélt s azon Hitler is megjelent — Rojas kapitányt, akit azért fogtak perbe Spanyolországban, mert 1933 január hóban tulságosan erőlyesen fojtotta vérebe a casviejasi zavargásokat, a madridi hadbíró 21 évi börtönrre ítélte. — A glasgowi kaszárnyák egyikének raktárházában bomba robbant, amelynek explóziója az épület nagyrészt rombadöntötte. A tettes ismeretlen. — Az első idej délamerikai útjára 16 utassal és több métermázsza postával utba indul Graf Zeppelin délelőtt átrepült az északafrikai Tanger felett. — Belgiumban Perwez kerület egyik kőbányájában kőzetomlás négy munkást eltemetett. Mindannyijukat holtan emelték ki az omladék alól. — Az olasz kormány újra meg szigorította a devizakorlátozásokat. — Saragossában és Salamancában újabb sztrájkzavargások törték ki. A karhatalmat megerősítették.

— Tovább tartanak a sztrájkzavargások Amerikában. Newyorkból jelentik: 1000 munkanélküli tegnap meg akar szállni a munkanélküliek nyilvántartó és segélyező hivatalát. A rendőrség szétszórta a támadókat. 8 rendőrtiszt és 40 tüntető megsebesült. 19 letartóztatás történt.

— Orvosi hír. Dr. Reich Izidor belgyógyász rendelését szív- és vérérdénybeteg részére Buziasfürdőn az Avram Iancu 22. szám alatti Schausz-villában megkezdte.

— Száz ember egy épülő hidról a megáradt folyóba zuhanat és belefullt. Londonból jelentik: Az indiai Kasmir államban, Jammu közelében nagy szerencsétlenség történt, amely valószínűleg több mint száz ember életébe került. A Dse-nab folyó fölött hidat építenek és a gerendázat összeomlott. A munkások a megáradt folyóba estek és valószínűleg valamennyien a vízbe fulltak, mert hegyvidéki emberek, akik nem tudnak uszni. Ed-dig tizenkét holttestet vetett ki a folyó árja a partra.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A Genfbe érkezett külügyminiszterek többsége el van határozva, hogy megmenti a leszerelési konferenciát

Barthou eredménytelenül tárgyalta Norman Davis. Új biztonsági tervezetek kerültek szőnyegre. Litvinov máris tárgyalta a kisantant fődelegátusaival?

Genf, május 28. Sir John Simon és Barthou megérkeztek Genfbe. Ugyancsak Genfbe érkeztek Beck lengyel, Jeftics jugoszláv, Benes csehszlovák, Tefvik Ruzsdy bey török, Maximos görög külügyminiszterek és De Broqueville belga miniszterelnök is.

Titulescu vasárnap este szintén Genfbe érkezett, hogy részt vegyen a leszerelési konferencia elnökségének munkájában. Az elnökség ma kezdte meg üléseit. A külügyminiszterek többsége el van határozva, hogy megmenti a konferenciát.

Londoni beavatott helyen úgy hírlik, hogy Barthou Genfben tájékozik sir John Simonról afelől is, hogy Anglia június 15-én, a hadiadóssági esedékességkor eleget kíván-e tenni fizetési kötelezettségének az Egyesült Államokkal szemben vagy jelképes fizetést teljesít-e. Londonban tartja magát az a hír, hogy a francia kormány kebelében a fizetés körül nézeteltérések merültek fel az egyes miniszterek között, amelyeket Doumergue miniszterelnöknek még nem sikerült elcsillatnia.

Párizsi jelentés szerint a francia minisztertanács

Herriot állást foglalt amellett, hogy Franciaország rendezze háborús adósságát Amerikával szemben.

Újabb genfi jelentés szerint Norman Davis amerikai leszerelési fődelegátus megérkezett Genfbe. Úgy hírlik, hogy Párizsban Barthouval folytatott eszmecsereje eredménytelen maradt. Ebből kifolyólag a Notre Temps támadta Barthout, akiről azt állítja, hogy népszövetségi politika helyett a szövetségek politikáját folytatja s ezzel fegyverkezésbe hajítja a világot.

Egyidejű genfi jelentés szerint a negyedik fődélegátusi magánmegbeszélésekben új biztonsági tervezetek kerültek szőnyegre.

Felmerült az a terv is, hogy minimális leszerelési céljára érdekében kölcsönös megnevezési szerződések rendszerét építsék ki egész Európa területére.

Nem valószínű azonban, hogy Anglia ne idegenkedne a tervtől, mert nem kíván újra szorosabban bekapcsolódni a kontinentális politikába.

Egyébként a francia kormány a Saar-kérdésben a népszövetségi föltétlenség útján eljárást juttatott el a népszavazást előkészítő Alosztály bizottsághoz, amelyben — mint beavatott helyről közlik — hangsúlyozták a Saar-kérdés általános nemzetközi s nem kizáróan német-francia jellegét.

Párizs, május 28. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Tefvik Ruzsdy bey török külügyminiszter a francia fővárosban illetékes helyen kifejtette kormányának felhőzését a délkelet-európai tengerszorosok kérdésében kötött egyezmény revíziója felől. A török külügyminiszter ebben a kérdésben eszmecsereket készült folytatni Genfben az angol és az olasz fődelegátusokkal is.

Moszkvai jelentés közli, hogy az orosz főváros lapjainak genfi munkatársai azt a hírt továbbították,

hogy Litvinov máris tárgyal a diplomáciai kapcsolatok felvételéről a kisantant fődelegátusaival.

Párizsi jelentés szerint a jelenleg San Remóban tartózkodó Litvinov orosz külügyi népbiztost közelebbre a francia fővárosba várják.

Népszövetségi körökben úgy hírlik, hogy kevés valószínűsége van Benes júniusi római útjának.

Genf, május 28. A saarvidéki népszavazás előkészítése ügyében kiküldött népszövetségi bizottság javaslatokat dolgozott ki, amelyeket a népszövetségi tanács elé terjesztettek. A bizottság még nem bevezetett határozott álláspontra a kö-

vekező kérdések tekintetében: miként lehet a népszavazásban résztvevőket minden nemű nyomástól mentesíteni, hogyan lesz a közbiztonság és a közrend fenntartható és végül melyik állam viselje a népszavazás költségeit.

Washington, május 28. Clark Woodward ellentengernagy tegnap tartott beszédében hangsúlyozta, hogy Európa és a világ többi részének jelenlegi helyzetében a leszerelés lehetetlen. Ezért az Egyesült Államok számára az egyetlen politika a kardokat élesen és a löpőrt szárazon tartani. Az Egyesült Államok a jövőben is minden ószintén kísérletet a leszerelésre támogatni fog, de visszatartanak minden beavatkozást az európai politikába.

Párizs, május 28. Diplomáciai körökben élénk figyelemmel kísérik Ribbentrop német meghatalmazott római küldetését. A Temps római tudósítása szerint Ribbentrop kijelentette, hogy Németország hajlandó elfogadni az olasz és angol leszerelési terveket, ha Anglia és Franciaország elfogadná az olasz tervet, Németország kész a Népszövetségbe is visszatérni és Angliának a légi védelem ügyében a kért biztosítékokat megadni. Ribbentrop hírt szerint találkoztott ajánlott Hitler és Mussolini között, de az olasz miniszterelnök a leszerelési értekezlet ülése előtt nem tartotta erre az időt alkalmasnak.

Megnyílt Aradon a 13-ik cionista konferencia

Arad, május 28. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyes külsőségek között nyílt meg az aradi kulturpalota hangversenytermében az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség 13-ik konferenciája. A király-himnusz hangjai után dr. Nobel Sándor, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke mélyen szántó beszédben ünnepélyesen megnyitotta a 13-ik konferenciát. Vermes Ernő rámutatott az erdélyi realitásokra és ismertette azt a munkát, amelyet a világ zsidósága végzett Palesztina felépítésében. Az erdélyi zsi-

dóságnak a cionista mozgalmakban való szerepéről beszélt ezután.

A különböző testületek és zsidó szervezetek üdvözlései után dr. N. M. Gelber tartott Cionista problémák címen érdekesítő előadást.

Az ünnepélyes megnyitót emelkedett hangulatban ért véget és vasárnap délután már kezdetét vette a konferencia első plenáris ülése.

A konferencia ünnepélyes megnyitására és a plenáris ülések lefolyásáról lapunk következő számában közlünk részletes beszámolót.

Mussolini a „Popolo d'Italia”ban hevesen támadó cikket írt a német fajvédelem politikája ellen

Róma, május 28. A Popolo d'Italia hevesen támadó cikket közöl a fajvédelem politikája ellen. A lap a Németország és a Vatikán közötti nehézségek kiindulva megállapítja, hogy ezek a nehézségek természetesen, mert akkor, amikor minden abból indul ki, hogy a német nép a civilizáció egyetlen letéteményese és örököse, akkor nem lehet kétséges, hogy hova jutunk el.

Szászszázelékos fajvédelem, raszizmus mindenki ellen, tegnap a keresztény alappon álló civilizáció ellen, ma a latin civilizáció ellen, holnap az egész világ ellen. Ilyen obszkurus politika nem felelhet meg a 20. századnak. — fejezi be a lap a cikket, amelynek írója beavatottak szerint maga Mussolini.

Róma, május 28. Mussolini kétésfélórás beszédet tartott a képviselőházban a közgazdasági, pénzügyi és politikai helyzet-

ről. Ismertette az értékpapírok áteserelésére hozott legutóbbi rendszabályokat. Ezután kijelentette, hogy a hivatalnoki fizetések egyelőre nem eszketnek.

Mussolini érintette a Saar-kérdést is, a Duna-medence problémáit, a leszerelési kérdést és a Távolkelet kérdését. Beszédét a következőképpen fejezte be:

— Európa válaszul áll: vagy megoldja problémáit, vagy pedig a kormány kieszik kezéből. Csak a háboru edzi meg a férfit igaz férfivá, csak úgy, mint az asszony is az anyaságon keresztül válik nővé. Nem hiszek az örök békeben — mondta — de hiszek a férfiú erényekben amelyek a véres háboruk tüzeiben edződtek meg. Az olasz nép a fascio jegyében szilárd egység.

Mussolini beszédét a Ház tomboló lelkesedéssel fogadta.

Megjelent! **Megjelent!**

Reflexiones Adolf

tragikomikus eposza, illedelmes jambusokban, kellemetes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a braunauj mázolólegény csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.

Zsidóknak fölültébb javallva írta:

Salamon László

Egyszerre fog sirni és nevetni rajta!

Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvosztálya útján. Ára 20 lej és portó.

Eltemették Averescu marsall feleségét

Bucuresti-Bukarest, május 28. (Az Uj Kelet tud.) Averescu marsall feleségét tegnap nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. A ravatal a Spiru Haret diáktelepthon előcsarnokában volt felállítva. Egész nap érkeztek a küldöttségek, akik részvétüket fejezték ki a marsallnak. Számos koszoru börtöta a ravatalt, köztük ak iraly, Maria királyné, Mussolini, a háboruban megcsontították szövetsége és számos jótékonyegylet koszorui. A temetési szertartást Miron Cristea pátriárka vezegzte. Az utolsó tisztességen jelen voltak Presan marsall, Tatarescu miniszterelnök és a kormány többi tagjai. Olaszország, Franciaország, Jugoszlávia, Csehszlovákia és Ausztria bukaresti követei, Mironescu, Goga Octavian, Bratianu Gheorghe, valamint a politikai, katonai és társadalmi élet számos más előkelősége. A beszentelés után a koporsót a Simplonhoz esatolták és külön vasuti kocsiban Turnuseverinbe szállították, ahol a mai nap folyamán fogják a családi sírboltban elhelyezni.

LEGUJABB SPORT

Universitatea-Munkás-válogatott 7:3 (4:1)

Cluj-Kolozsvár, május 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az aradiakat és temesváriakat nélkülözö Munkásválogatott nem tudott egyenlő ellenfelet lenni a Bacuiban megerősített U-nak, melynek játéka nem látszott meg Sepi hiánya, de annál jobban Sferasi, akit Ghilezan nem tudott helyettesíteni.

Közel háromezer néző előtt, akik között szép számban vannak a munkások, az elkésett Ciurel bíró helyett Czinezar vezetése mellett kezd az U. Váltakozó mezőnyjáték alakul, de az U a többet támadó fél. Mégis a 17. percben Koroknai elhuz Ghilezan mellett és beadását König szép lövése helyezi a hálóba. 0:1. A 25. percben Surlasiu egyenlít 1:1, sőt kezdés után egy potyagóllal az U vezetéshez is jut. 2:1. A munkások csak igen ritkán jönnek fel, azonban elég veszélyesek, csak éppen a kapurólvések hiányzanak. A 31. percben Ionas 3:1-re, tíz perc múlva Sarbu 4:1-re javít.

A második féldőben a munkások változtattak az összeállításon, a csatársor javul, a gyenge védelem azonban nem tudta megakadályozni az újabb három gólt, amelyeket Ionas, Gain és Sarbu lőttek. A munkások Koroknai és Geező révén szépitenek. Végeredmény 7:3 az U javára.

A győztes csapat mindenike, a munkások közül a két szélső és Tatár jobbke érdemel említést. Czinezar, kisebb hibáktól eltekintve jó bíró volt.

A mérkőzés előtt egy gyermekcsoport a lupényi bányászzenekar akkordjai mellett ritmikus tornagyakorlatokat mutatott be tetszés mellett. Majd kerékpárverseny következett, melyben 5000 méteren első lett Kulcsár 9 perces idejével, 3000 méteren Gál 6 perces idővel. Az 5000 méteres stafétát Szabó-Molnár pár nyerte 10 perces idővel.

Nagyvárad. NAC-Crisana komb.—Románia 3:2 (2:1). A Románia olyan szép játékokat mutatott, hogy a NAC és Török-vés részéről újabb mérkőzésekre kapott meghívást.

A román labdarugó válogatott valószínűleg játszik egy mérkőzést Tricszben. A csapat június 2-án érkezik Bukarestbe.

Cenzurat

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929.

16. Telefon: 8-71. Havonta 110, ne ávre 600, egész évűldre: Havonta félévre 12, egész évű detések díjzabása KELET az erd. saiódság egyetlen keink utányomása rás megjelöléséve

A k

Aitalan

A ko

Bucuresti-Bukarest (Uj Kelet tud.) Uikai hullámvérés mult. A legutóbbi tot nem hozott vánt ismételt n viciójának mege sorokat írjuk, me elnöknek a tegri távozásakor ado nyilatkozata a nek egyetlen tá ralyi palotában kihallgatások és politikai tözsd kormány helyzet kinteni, a nehé dalmi és azok a a krízist előidézt egy két személyi ban.

Ami még a pe áttekintését me a körülmény, h liberális párt k

So

Ma dében 12 közoktatásügyi volt a királynál kor tért vissza váro újságírók impressziókkal Anghelescu jók — Három na öfelségének bes vetések állása, r za és a parasz Az újságírók a deklódték, mire — Maradum nyugodtak.

A miniszter ta meg és infor Egy órákor a bornokot fogad hivta. Politikai tábornok lesz U da, akiről a Te nap este benyu Tata

Tatarescu rő társra megy és erről a minisz tumot, valami kéziratot.

Tatarescu teg tulesenval, aki este érkezik h A parlament re hívják össze A

A Tempo akit ma regge ről, újabb kirá jelemni. Az ugyan, de már ták nem gond rájuk nézve h hessék.

A Credinta utazott, hogy tekről és egy követendő ma Nemzeti-par zik a hir, ho este kihallgat nek szóval és